

خلاصه نکات مهم درس منطق

درس سوم: تعریف و دنیای مفاهیم

۱- تقسیم بندی مفاهیم:

الف) جزئی: آن است که فقط بر یک مصداق و یک فرد منطبق می شود و فرض افراد متعدد برای آن محال است.

مانند: خورشید منظومه شمسی، کهکشان راه شیری و ...

ب) کلی: قابلیت آن را دارد که بر مصداق های متعدد منطبق شود. البته این به این معنا نیست که حتماً افراد متعددی در خارج دارد بلکه ممکن است مفهومی داشته باشیم که هیچ مصداقی در خارج نداشته باشد. مانند: انسانیت، عدالت، شجاعت و ...

۲- مفاهیم یا:

الف) ذاتی: مفاهیمی که از اجزای تشکیل دهنده ی مفهوم اصلی ما هستند یعنی مقوم، درونی و جزء سازنده ی آن هستند.

ب) مفاهیم عرضی: مفاهیمی که صفت یک مفهوم دیگر قرار می گیرند. اما جزء ذات و حقیقت آن مفهوم نیستند. و درونی آن محسوب نمی شوند. (اجزا غیرسازنده- غیرلازم)
راه شناخت مفاهیم ذاتی و عرضی:

۱- اگر آن مفهوم قابل انفکاک باشد عرضی است.

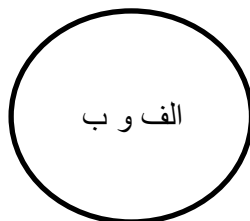
۲- وجود ذاتی برای ذات علت نمی خواهد با پیدایش ذات ذاتی هم پدید می آید.

۳- ذاتی در مقام تصور علاوه بر عرضی بر خود ذات هم مقدم است.

نسبت های ۴ گانه:

۱- ممکن است دو مفهوم از نظر محدوده ی مصادیق برهم منطبق باشند مانند مفهوم مثلث و شکل ۳

ضلعی، چنین مفهومی «تساوی» نام دارد.

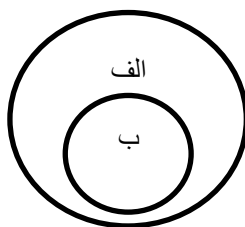
۱. هر الف ب است. م. ک

۲. هر ب الف است.

۲- ممکن است دایره ی وسعت مصادیق به گونه ای باشد که همه ی افراد مفهوم دوم مصداق مفهوم اول باشند

اما فقط بعضی از مصادیق مفهوم اول مصداق مفهوم دوم باشند.

این نسبت «عام و خاص مطلق» نام دارد.

۱. هر ب الف است. م. ک

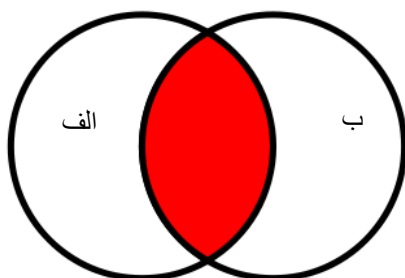
۲. بعضی الف ب است. م. ج

۳. بعضی الف ب نیست. س. ج

۳- ممکن است دو مفهوم به گونه ای باشند که هرکدام در بعضی مصادیق مشترک باشند و در برخی دیگر هیچ

اشتراکی نداشته باشند. رابطه ی چنین دو مفهومی را «عام و خاص من وجه» نامیده اند. یعنی هرکدام از جهتی

عام و از جهتی خاص می باشند.

۱. بعضی الف ب است. م. ج

بعضی الف ب نیست. س. ج

۲. بعضی ب الف است. م. ج

بعضی ب الف نیست. س. ج

۴- گاهی دو مفهوم یه گونه ای هستند که هیچ مصداق مشترکی ندارند. رابطه ی چنین دو مفهومی را

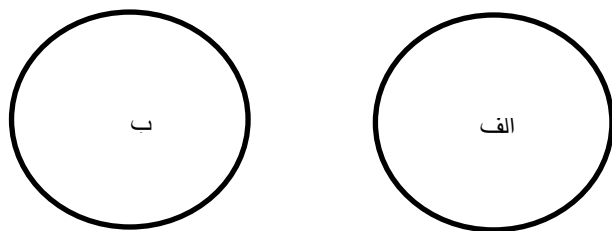
«تباین» می نامند.

۱. هیچ الف ب نیست. س.ک

هیچ ب الف نیست.

۲. بعضی الف ب نیست. س.ج

بعضی ب الف نیست.

تهیه و تنظیم: مهدی اشرافیان

رتبه ۹۳ کنکور ۹۳

دانشجوی حقوق دانشگاه تهران

